

INTREBARI SI RASPUNSURI PRINCIPII ORIZONTALE

1. Ce cuprinde lista de verificare din Ghidul de aplicare a cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene în implementarea fondurilor europene nerambursabile?

Ghidul de aplicare a Cartei Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene în implementarea fondurilor europene nerambursabile include o listă de verificare destinată să asiste autoritățile și beneficiarii în evaluarea conformității proiectelor cu principiile Cartei. Această listă de verificare acoperă aspecte precum:

- **Respectarea demnității umane și a drepturilor fundamentale:** Asigurarea că proiectele nu încalcă drepturile fundamentale și promovează respectul pentru demnitatea umană.
- **Egalitatea și nediscriminarea:** Verificarea măsurilor care garantează egalitatea de șanse și previn discriminarea pe criterii precum sex, rasă, origine etnică, religie, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală.
- **Accesibilitatea pentru persoanele cu dizabilități:** Asigurarea că proiectele sunt accesibile tuturor, inclusiv persoanelor cu dizabilități, conform articolului 9 din Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități. [Portal Legislativ](#)
- **Utilizarea eficientă a resurselor:** Evaluarea modului în care proiectele utilizează resursele într-un mod sustenabil și eficient, evitând risipa și minimizând impactul negativ asupra mediului.
- **Principiul DNSH (Do No Significant Harm):** Verificarea că proiectele nu cauzează daune semnificative mediului înconjurător și respectă obiectivele de mediu ale UE.

Pentru a consulta în detaliu lista de verificare și recomandările specifice, vă recomand să accesați Ghidul complet disponibil pe site-ul Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene: mfe.gov.ro

Instrument de Evaluare a Aplicării Cartei Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene în Întreprinderile Sociale din România

1. Introducere

Acest instrument are ca scop evaluarea conformității întreprinderilor sociale din România cu principiile Cartei Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene (CDFUE), printr-o analiză a practicilor organizaționale și a impactului social generat.

2. Domenii de Evaluare

A. Respectarea drepturilor fundamentale și a demnității umane

- ✓ Există politici clare privind respectarea demnității umane în cadrul întreprinderii sociale? (DA/NU)
- ✓ Se promovează un mediu de lucru etic, bazat pe respect reciproc și responsabilitate socială? (DA/NU)

B. Egalitate și nediscriminare

- ✓ Întreprinderea socială are politici și măsuri specifice pentru prevenirea discriminării pe criterii de sex, vârstă, dizabilitate, etnie, religie etc.? (DA/NU)
- ✓ Se asigură oportunități egale pentru toți angajații și beneficiarii? (DA/NU)
- ✓ Există un mecanism de raportare a discriminării sau hărțuirii? (DA/NU)

C. Accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități

- ✓ Infrastructura este adaptată pentru accesibilitatea persoanelor cu dizabilități? (DA/NU)
- ✓ Materialele și informațiile sunt disponibile în formate accesibile (ex. Braille, audio, digital)? (DA/NU)
- ✓ Sunt implementate măsuri de sprijin pentru integrarea profesională a persoanelor cu dizabilități? (DA/NU)

D. Utilizarea eficientă a resurselor și protecția mediului

- ✓ Întreprinderea socială aplică măsuri de reducere a consumului de resurse naturale (energie, apă, hârtie etc.)? (DA/NU)
- ✓ Există un plan de reciclare sau de gestionare sustenabilă a deșeurilor? (DA/NU)
- ✓ Se promovează principiile economiei circulare în activitățile întreprinderii? (DA/NU)

E. Respectarea principiului DNSH (Do No Significant Harm)

- ✓ Activitățile întreprinderii sociale sunt concepute astfel încât să nu cauzeze un impact negativ semnificativ asupra mediului? (DA/NU)
- ✓ Sunt respectate normele europene privind dezvoltarea sustenabilă și protecția ecosistemelor? (DA/NU)

3. Scor de Evaluare și Recomandări

- **15-20 puncte:** Conformitate ridicată – Întreprinderea respectă într-o mare măsură principiile Cartei.
- **10-14 puncte:** Conformitate parțială – Necesită îmbunătățiri în anumite domenii.
- **Sub 10 puncte:** Conformitate scăzută – Este necesar un plan de acțiune pentru alinierea la principiile Cartei.

2. Care sunt modalitățile concrete prin care o întreprindere socială promovează un mediu de lucru etic, bazat pe respect reciproc și responsabilitate socială?

O întreprindere socială poate promova un **mediu de lucru etic, bazat pe respect reciproc și responsabilitate socială**, prin mai multe **modalități concrete**, printre care:

1. Implementarea unui Cod de Etică și Conduită

Ce presupune?

- Elaborarea și comunicarea unui **Cod de Etică** care stabilește valorile, principiile și standardele de comportament așteptate.

- Include aspecte legate de **transparență, integritate, respect și responsabilitate**.
- Prevede **mecanisme clare** pentru raportarea și sancționarea comportamentelor neetice.

Exemplu concret:

- O întreprindere socială poate organiza **traininguri anuale** pentru angajați pe teme de etică și integritate.
-

2. Crearea unui mediu de lucru incluziv și echitabil

Ce presupune?

- Politici de **egalitate de șanse și diversitate**.
- Angajarea activă a grupurilor vulnerabile și asigurarea unor condiții de muncă echitabile.
- Promovarea **echilibrului între viața profesională și cea personală** (ex. program flexibil, suport pentru angajații cu responsabilități familiale).

Exemplu concret:

- O întreprindere socială care sprijină **persoanele cu dizabilități** poate adapta spațiile de lucru și oferi suport tehnologic (ex. cititoare de ecran, mobilier ergonomic).
-

3. Transparență în procesul decizional

Ce presupune?

- Implicarea angajaților și a beneficiarilor în luarea deciziilor.
- Organizarea de **ședințe periodice** în care se discută aspecte legate de strategia întreprinderii, salarii, condiții de muncă etc.
- Publicarea periodică a rapoartelor privind **impactul social și utilizarea resurselor financiare**.

Exemplu concret:

- O întreprindere socială poate avea un **consiliu de angajați** care participă la deciziile importante.
-

4. Protecția împotriva hărțuirii și discriminării

Ce presupune?

- Politici clare împotriva **hărțuirii și discriminării** la locul de muncă.
- Crearea unui **mecanism de raportare confidențială** pentru angajați.
- Sancționarea fermă a oricăror abateri.

Exemplu concret:

- Implementarea unei **cutii de sugestii anonime** unde angajații pot semnala probleme.
-

5. Responsabilitate față de comunitate și mediu

Ce presupune?

- Proiecte și activități care au un **impact social și ecologic pozitiv**.
- Angajarea în activități de voluntariat, mentorat și sprijin pentru grupurile vulnerabile.
- Utilizarea eficientă a resurselor și reducerea amprenteii ecologice.

Exemplu concret:

- O întreprindere socială care produce obiecte handmade din materiale reciclate poate organiza **atelier de educație ecologică** pentru comunitate.
-

3. Ce măsuri specifice poate adopta o întreprindere socială pentru prevenirea discriminării pe criterii de sex, vârstă, dizabilitate, etnie, religie etc.?

O întreprindere socială poate adopta mai multe **măsuri specifice** pentru prevenirea discriminării și asigurarea unui mediu de lucru **inclusiv și echitabil**. Aceste măsuri trebuie să fie integrate în politicile interne și să fie aplicate activ în relațiile de muncă și în interacțiunea cu beneficiarii.

1. Implementarea unei politici oficiale anti-discriminare

Ce presupune?

- Crearea și adoptarea unei **politici scrise** de prevenire a discriminării, valabilă pentru angajați, colaboratori și beneficiari.
- Definirea clară a **tipurilor de discriminare** (directă, indirectă, hărțuire, excludere).
- Asigurarea că această politică este cunoscută și aplicată de toți.

Exemplu concret:

- O întreprindere socială poate introduce **clauze anti-discriminare** în contractele de muncă și regulamentele interne.
-

2. Recrutare echitabilă și incluzivă

Ce presupune?

- Utilizarea unui **proces de recrutare obiectiv**, bazat pe competențe și experiență, fără prejudecăți.
- Asigurarea accesului egal la oportunitățile de angajare pentru toate categoriile sociale.

- Evitarea întrebărilor discriminatorii la interviurile de angajare (ex. vârstă, religie, planuri familiale).

 Exemplu concret:

- O întreprindere socială poate utiliza **CV-uri anonimizate** pentru a preveni influențele inconștiente asupra deciziei de angajare.
-

3. Egalitate de gen și salarizare echitabilă

 Ce presupune?

- Asigurarea că femeile și bărbații primesc **salarii egale pentru muncă egală**.
- Oferirea de **oportunități de promovare** fără discriminare pe criterii de gen.
- Politici pentru sprijinirea angajaților care au **responsabilități familiale** (ex. concediu parental echitabil pentru ambele sexe).

 Exemplu concret:

- Revizuirea periodică a grilelor salariale pentru a elimina discrepanțele de gen.
-

4. Accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități

 Ce presupune?

- Adaptarea infrastructurii pentru **accesibilitatea fizică** (rampe, lifturi, toalete adaptate).
- Implementarea de **tehnologii asistive** pentru persoanele cu dizabilități vizuale sau auditive.
- Oferirea de **programe flexibile de muncă** și posibilitatea de telemuncă.

 Exemplu concret:

- Furnizarea de **interpreți de limbaj mimico-gestual** pentru angajații sau beneficiarii cu deficiențe de auz.
-

5. Formare și sensibilizare pentru angajați

 Ce presupune?

- Organizarea de **traininguri anti-discriminare** și sesiuni de conștientizare despre diversitate și incluziune.
- Promovarea unei culturi organizaționale bazate pe respect reciproc.
- Crearea unor sesiuni de **mentorat pentru grupurile vulnerabile**.

 Exemplu concret:

- O întreprindere socială poate desfășura **atelier anuale despre prejudecăți inconștiente și incluziune**.

6. Mecanism de raportare și sancționare a discriminării

Ce presupune?

- Crearea unui **mecanism anonim și confidențial** de raportare a cazurilor de discriminare.
- Înființarea unui **departament de conformitate etică** sau desemnarea unei persoane responsabile.
- Aplicarea de **sancțiuni clare și transparente** în cazul constatării unor practici discriminatorii.

Exemplu concret:

- Oferirea unei **cutii de sugestii anonime** sau a unei platforme online pentru sesizări.
-

7. Promovarea diversității și incluziunii în cultura organizațională

Ce presupune?

- Crearea de **evenimente și campanii interne** pentru celebrarea diversității.
- Angajarea activă a **grupurilor vulnerabile** în structurile de conducere și decizie.
- Parteneriate cu **ONG-uri și organizații specializate** în incluziunea socială.

Exemplu concret:

- Organizarea unui „**Diversity Day**” anual, unde angajații își pot împărtăși experiențele și cultura.
-

4. Ce măsuri de sprijin pentru integrarea profesională a persoanelor cu dizabilități poate implementa o întreprindere socială?

O întreprindere socială poate implementa mai multe **măsuri de sprijin** pentru integrarea profesională a persoanelor cu dizabilități, asigurându-se că acestea beneficiază de un mediu de lucru accesibil, incluziv și echitabil. Aceste măsuri se pot structura în **patru domenii principale: adaptarea locului de muncă, flexibilizarea programului, sprijin profesional și dezvoltare personală.**

1. Adaptarea locului de muncă și accesibilitatea fizică

Ce presupune?

- Asigurarea **accesului fizic facilitat** prin rampe, lifturi, uși automate și toalete adaptate.
- Amenajarea spațiilor de lucru astfel încât să fie ergonomice și sigure pentru toate tipurile de dizabilități.

- Utilizarea **tehnologiilor asistive**: tastaturi și mouse-uri adaptate, software de citire a ecranului pentru persoanele cu deficiențe de vedere, dispozitive de amplificare a sunetului pentru persoanele cu deficiențe auditive.

 Exemplu concret:

- O întreprindere socială care angajează persoane nevăzătoare poate implementa **sisteme de ghidaj tactil și semnalizare Braille** pe uși și indicatoare.
-

2. Flexibilizarea programului și adaptarea sarcinilor

 Ce presupune?

- Posibilitatea de **program flexibil** sau **telemuncă** pentru angajații care au nevoie de tratamente medicale sau terapii de recuperare.
- Ajustarea volumului de muncă și a **ritmului de lucru** în funcție de capacitatea fiecărui angajat.
- Oferirea de **pauze suplimentare**, dacă este necesar.

 Exemplu concret:

- O persoană cu o dizabilitate motorie poate lucra **în regim hibrid**, alternând zilele la birou cu cele de telemuncă.
-

3. Sprijin profesional și integrare socială

 Ce presupune?

- Crearea unui **program de mentorat**, prin care noii angajați cu dizabilități sunt ghidați de colegi cu experiență.
- Oferirea unui **asistent sau însoțitor** pentru angajații care necesită sprijin în îndeplinirea anumitor sarcini.
- Implementarea unui **mecanism de raportare** a discriminării sau dificultăților întâmpinate la locul de muncă.

 Exemplu concret:

- O întreprindere socială poate desemna un **mentor dedicat** fiecărui angajat cu dizabilități pentru a facilita integrarea în echipă.
-

4. Oportunități de dezvoltare profesională

 Ce presupune?

- Organizarea de **cursuri și traininguri adaptate** pentru dezvoltarea competențelor tehnice și soft skills.

- Oferirea de **programe de calificare/recalificare**, pentru ca persoanele cu dizabilități să poată accesa mai multe oportunități profesionale.
- Promovarea **egalității de șanse** în procesul de avansare profesională.

 Exemplu concret:

- Un angajat cu dizabilități auditive poate participa la un **curs online** cu subtitrări și interpretare în limbaj mimico-gestual.
-

5. Colaborare cu instituții și ONG-uri specializate

 Ce presupune?

- Parteneriate cu **organizații care susțin incluziunea persoanelor cu dizabilități**, pentru consiliere și sprijin profesional.
- Accesarea **subvențiilor și finanțărilor disponibile** pentru angajatorii care integrează persoane cu dizabilități.
- Implementarea unor **programe de internship și practică** dedicate persoanelor cu dizabilități.

 Exemplu concret:

- O întreprindere socială poate colabora cu **ANOFM** sau ONG-uri pentru a identifica și recruta candidați cu dizabilități.
-

5. Care sunt modalitățile concrete în care se promovează principiile economiei circulare în activitățile întreprinderii sociale?

O întreprindere socială poate promova **principiile economiei circulare** în activitățile sale prin mai multe **modalități concrete**, care vizează reducerea deșeurilor, reutilizarea resurselor și crearea unui impact pozitiv asupra mediului și comunității.

1. Utilizarea eficientă a resurselor și reducerea deșeurilor

 Ce presupune?

- Optimizarea proceselor de producție pentru a **reducе consumul de materii prime și energie**.
- Evitarea **risipirii materialelor** prin utilizarea unor metode eficiente de fabricație.
- Adoptarea unui **sistem de gestionare a deșeurilor**, care include colectarea separată și reciclarea.

 Exemplu concret:

- O întreprindere socială care produce mobilier poate **optimiza tăierea lemnului** pentru a genera cât mai puține resturi și a reutiliza bucățile mici.

2. Reciclare și reutilizare în procesele de producție

Ce presupune?

- Folosirea **materialelor reciclate** ca materii prime pentru noi produse.
- Crearea de **produse din deșeuri** sau resturi industriale.
- Recondiționarea și reutilizarea produselor pentru a prelungi durata lor de viață.

Exemplu concret:

- O întreprindere socială poate colecta haine second-hand, **recondiționa textilele** și le transforma în produse noi, cum ar fi genți sau accesorii.

3. Produse și servicii sustenabile

Ce presupune?

- Crearea de produse **durabile și reparabile**, astfel încât să nu fie aruncate rapid.
- Utilizarea **materialelor biodegradabile sau compostabile**.
- Oferirea de **servicii de reparații** pentru a evita risipa resurselor.

Exemplu concret:

- O întreprindere socială care produce încălțăminte poate folosi **piele reciclată** și poate oferi **service gratuit pentru reparații** timp de un an.

4. Modele economice bazate pe reutilizare și închiriere

Ce presupune?

- Crearea unor **platforme de închiriere** pentru produse care sunt utilizate rar (ex. echipamente, scule, biciclete).
- Promovarea **schimbului de produse** între utilizatori.
- Crearea unor **abonamente pentru reutilizare**, astfel încât produsele să fie returnate și refolosite.

Exemplu concret:

- O întreprindere socială poate avea un **serviciu de închiriere de haine pentru evenimente speciale**, reducând astfel producția și consumul excesiv.

5. Educație și sensibilizare privind economia circulară

Ce presupune?

- Organizarea de **ateliere și campanii** pentru educarea comunității despre reciclare, reutilizare și reducerea risipei.
- Crearea de **ghiduri și resurse** pentru consumatori, explicând cum să folosească și să recicleze produsele într-un mod responsabil.
- Parteneriate cu **școli și ONG-uri** pentru promovarea unui stil de viață sustenabil.

 Exemplu concret:

- O întreprindere socială poate organiza **workshop-uri despre repararea hainelor** pentru a reduce consumul de modă rapidă.

6. Parteneriate pentru economie circulară

 Ce presupune?

- Colaborarea cu **furnizori sustenabili** care folosesc materiale reciclate sau ecologice.
- Parteneriate cu **alte afaceri sociale** pentru a valorifica deșeurile în lanțul de producție.
- Crearea unor **rețele locale de economie circulară**, unde diferite întreprinderi pot împărtăși resurse și materiale.

 Exemplu concret:

- O întreprindere socială care colectează deșeuri electronice poate colabora cu o firmă de reparații pentru **refolosirea componentelor** și reducerea deșeurilor electronice.

6. In ce fel activitățile întreprinderii sociale pot fi implementate astfel încât să nu cauzeze un impact negativ semnificativ asupra mediului?

Pentru a preveni un impact negativ semnificativ asupra mediului, o **întreprindere socială** poate implementa **practici sustenabile** care reduc poluarea, minimizează risipa de resurse și promovează un model economic responsabil. Aceste măsuri se aliniază și principiului **DNSH (Do No Significant Harm)**, care impune ca activitățile să nu afecteze negativ obiectivele de mediu.

1. Utilizarea eficientă și sustenabilă a resurselor naturale

 Ce presupune?

- Reducerea consumului de **apă, energie și materii prime** prin tehnologii eficiente.
- Utilizarea **resurselor regenerabile** și alegerea materialelor cu impact redus asupra mediului.
- Evitarea utilizării substanțelor toxice sau poluante.

 Exemplu concret:

- O întreprindere socială care produce obiecte handmade poate folosi **textile organice** în loc de materiale sintetice și vopseluri pe bază de apă, fără substanțe toxice.
-

2. Reducerea și gestionarea responsabilă a deșeurilor

Ce presupune?

- Implementarea unui **sistem eficient de reciclare** și reutilizare a materialelor.
- Crearea unor procese de producție care **generează mai puține deșeuri**.
- Promovarea principiului **zero waste** prin reparare, re folosire și compostare.

Exemplu concret:

- O întreprindere socială care fabrică mobilier poate folosi **lemn reciclat** și poate vinde resturile pentru alte scopuri, precum încălzirea locuințelor.
-

3. Eficiență energetică și utilizarea surselor de energie verde

Ce presupune?

- Instalarea de **panouri solare** pentru reducerea consumului de energie din surse convenționale.
- Alegerea unor **echipamente eficiente energetic** pentru producție și birouri.
- Adoptarea unui **program de iluminat și încălzire inteligent**, cu senzori de prezență și LED-uri.

Exemplu concret:

- O întreprindere socială care administrează un atelier de croitorie poate folosi **mașini de cusut eficiente energetic** și poate colecta energia din surse regenerabile.
-

4. Transport sustenabil și logistică eco-friendly

Ce presupune?

- Reducerea emisiilor de carbon prin utilizarea **transportului ecologic** (biciclete cargo, mașini electrice, livrare locală cu zero emisii).
- Optimizarea rutelor de transport pentru a **reduce consumul de combustibil**.
- Folosirea ambalajelor biodegradabile sau reutilizabile pentru livrarea produselor.

Exemplu concret:

- O întreprindere socială care vinde produse artisanale poate oferi livrare locală cu biciclete pentru a **reduce emisiile de CO₂**.
-

5. Produse și servicii eco-friendly

Ce presupune?

- Crearea de produse durabile, **cu un ciclu de viață lung** și ușor de reciclat.
- Folosirea de **materii prime prietenoase cu mediul**, precum bumbacul organic, hârtia reciclabilă, lemnul certificat FSC.
- Evitarea utilizării plasticului de unică folosință și promovarea alternativelor biodegradabile.

Exemplu concret:

- O întreprindere socială care produce ambalaje poate fabrica **pungi compostabile din amidon de porumb** în loc de plastic tradițional.
-

6. Educație și conștientizare ecologică

Ce presupune?

- Organizarea de **campanii de educație ecologică** pentru angajați, clienți și comunitate.
- Promovarea comportamentului eco-friendly în interiorul întreprinderii (ex. reciclare, reducerea risipei).
- Parteneriate cu ONG-uri pentru campanii de plantare de copaci, curățarea spațiilor verzi etc.

Exemplu concret:

- O întreprindere socială poate organiza **ateliere despre reciclare** și economia circulară pentru angajați și beneficiari.
-

7. Aprovizionare responsabilă și lanț de producție sustenabil

Ce presupune?

- Alegerea **furnizorilor locali** pentru a reduce amprenta de carbon a transportului.
- Utilizarea **materiilor prime certificate ecologic** și a produselor de comerț echitabil.
- Evitarea colaborării cu furnizori care nu respectă standardele de mediu și etică.

Exemplu concret:

- O întreprindere socială care produce cosmetice poate folosi **uleiuri esențiale bio** și ingrediente din surse sustenabile, în loc de substanțe chimice agresive.
-

7. Care sunt indicatorii care ne arata ca sunt respectate normele europene privind dezvoltarea sustenabilă și protecția ecosistemelor într-o întreprindere sociala?

Pentru a evalua în ce măsură o **întreprindere socială** respectă normele europene privind **dezvoltarea sustenabilă** și **protecția ecosistemelor**, sunt esențiali anumite **indicatori de performanță** care

reflectă impactul asupra mediului, eficiența resurselor utilizate și angajamentele față de dezvoltarea durabilă. Acești indicatori se pot aplica atât la nivel intern (producție, operare), cât și la nivel extern (relații cu furnizorii, comunitatea). Iată câțiva dintre cei mai relevanți indicatori:

1. Eficiența utilizării resurselor naturale

Indicatori relevanți:

- **Consum de energie per unitate de produs** (kWh/unitate produs).
- **Consum de apă per unitate de produs** (litri/unitate produs).
- **Utilizarea resurselor regenerabile** (procent din totalul resurselor utilizate).
- **Rata de reciclare a materialelor** (procent de materiale reciclate din totalul materialelor folosite).

Exemplu concret:

- O întreprindere socială ar putea măsura eficiența energetică prin calcularea **energiei consumate per unitate de produs** și ar putea stabili un obiectiv de reducere a consumului de energie anual.
-

2. Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră

Indicatori relevanți:

- **Amprenta de carbon** a întreprinderii (kg CO2 echivalent per unitate produsă).
- **Emisii directe și indirecte de gaze cu efect de seră** (CO2 emis de întreprindere și prin lanțul de aprovizionare).
- **Procentul de energie regenerabilă utilizată** (panouri solare, eoliană, biomasa).

Exemplu concret:

- O întreprindere socială poate calcula **emisiile de CO2** pe an și poate implementa măsuri pentru reducerea acestora, cum ar fi **utilizarea energiei solare sau electrice din surse verzi**.
-

3. Managementul deșeurilor și reciclarea

Indicatori relevanți:

- **Procentul de deșuri reciclate** din totalul deșeurilor generate.
- **Procentul de deșuri trimise la depozitele de gunoi**.
- **Cantitatea de deșuri per unitate de produs** (kg de deșuri pe unitate produsă).
- **Procentul de material reciclat folosit în producție**.

Exemplu concret:

- O întreprindere socială care reciclează 80% din deșeurile sale industriale ar putea monitoriza acest indicator și ar putea stabili ținte pentru creșterea procentului de reciclare.
-

4. Impactul asupra biodiversității și ecosistemelor

Indicatori relevanți:

- **Proiecte de protecția biodiversității** (număr de inițiative pentru conservarea habitatelor naturale sau a speciilor protejate).
- **Evaluarea impactului asupra mediului** (măsurători ale impactului activităților asupra ecosistemelor din zona în care operează întreprinderea).
- **Poluarea aerului și a apei** (măsurarea poluanților emisivi și a calității apei și aerului din jurul întreprinderii).

Exemplu concret:

- O întreprindere socială ar putea realiza **evaluări anuale ale impactului ecologic** și ar putea implementa măsuri de protecție a biodiversității, cum ar fi plantarea de arbori sau protejarea zonelor de habitate naturale.
-

5. Conformitatea cu reglementările și standardele de mediu europene

Indicatori relevanți:

- **Certificări ecologice** (de exemplu, certificări ISO 14001 pentru managementul mediului, eticheta ecologică UE).
- **Conformitatea cu legislația europeană și națională** privind mediul (implementarea reglementărilor EU în materie de emisii, deșeuri, protecția biodiversității).
- **Audituri de mediu interne și externe** (realizarea auditurilor pentru a verifica conformitatea cu normele europene).

Exemplu concret:

- O întreprindere socială poate obține **certificarea ISO 14001** pentru a demonstra că îndeplinește standardele europene de gestionare a mediului și a resurselor.
-

6. Inovație și promovarea economiei circulare

Indicatori relevanți:

- **Procentul de produse fabricate din materiale reciclate.**
- **Proiecte de economie circulară** implementate (de exemplu, reutilizarea deșeurilor în noi produse sau reciclarea materialelor folosite).
- **Numărul de produse reparabile** oferite (produse care pot fi reparate și reutilizate).

Exemplu concret:

- O întreprindere socială care produce obiecte de mobilier din lemn reciclat poate monitoriza **procentul de material reciclat** utilizat și poate promova **proiecte de reciclare a mobilierului vechi**.
-

7. Participarea la inițiative de dezvoltare sustenabilă

Indicatori relevanți:

- **Proiecte sociale și ecologice** susținute (ex. colaborări cu organizații ecologice, plantări de arbori, educație ecologică).
- **Investițiile în comunități sustenabile** (finanțarea unor proiecte pentru dezvoltarea sustenabilă a comunității).

Exemplu concret:

- O întreprindere socială poate participa sau organiza **evenimente educative privind protecția mediului** și poate investi în **inițiative ecologice pentru comunitate** (de exemplu, plantarea de copaci sau educație ecologică pentru tineri).
-

8. Care sunt indicatorii care ne arata ca sunt respectate normele europene privind dezvoltarea sustenabilă și protecția ecosistemelor de catre o intreprindere sociala?

Pentru a evalua în ce măsură o **întreprindere socială** respectă **normele europene privind dezvoltarea sustenabilă și protecția ecosistemelor**, trebuie să utilizăm anumiți indicatori care reflectă atât impactul asupra mediului, cât și angajamentele față de **dezvoltarea durabilă și protecția ecosistemelor**. Acești indicatori sunt esențiali pentru a asigura că activitățile întreprinderii sunt aliniate cu reglementările europene, cum ar fi **Regulamentele UE privind protecția mediului, Strategia UE pentru dezvoltare durabilă și Obiectivele de Dezvoltare Durabilă ale ONU (SDGs)**. Iată câțiva dintre indicatorii esențiali:

1. Respectarea reglementărilor de mediu europene

Indicatori relevanți:

- **Conformitatea cu legislația europeană de mediu** (de exemplu, Directiva Cadru privind apa, Directiva privind emisiile industriale, legislația privind deșeurile).
- **Certificări ecologice și standarde internaționale** (ISO 14001 pentru managementul mediului, EMAS - Sistemul de management de mediu al UE, eticheta ecologică UE).
- **Audituri de mediu interne și externe** efectuate pentru a verifica conformitatea cu reglementările și standardele de mediu europene.

Exemplu concret:

- O întreprindere socială poate fi certificată conform **ISO 14001**, demonstrând că respectă standardele internaționale privind managementul impactului asupra mediului.
-

2. Eficiența resurselor utilizate

Indicatori relevanți:

- **Consum de energie per unitate de produs** (kWh/unitate produs).
- **Consum de apă per unitate de produs** (litri/unitate produs).
- **Procentul de resurse regenerabile utilizate** (proporția resurselor regenerabile din totalul resurselor consumate).
- **Rata de reciclare a materialelor** utilizate în producție (procent de materiale reciclate folosite în procesul de producție).

Exemplu concret:

- O întreprindere socială care utilizează **energie solară sau eoliană** pentru producție ar trebui să monitorizeze **procentul de energie regenerabilă** folosită comparativ cu energia convențională.
-

3. Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (GES)

Indicatori relevanți:

- **Amprenta de carbon** (CO₂ echivalent emis per unitate produsă sau per angajat).
- **Emisii de CO₂** directe și indirecte (calcularea emisiilor de CO₂ provenite din procesele de producție și transport).
- **Procentul de energie regenerabilă utilizată** în cadrul întreprinderii.
- **Reducerea emisiilor** raportată anual (măsuri implementate pentru reducerea emisiilor de GES, precum modernizarea echipamentelor sau optimizarea proceselor).

Exemplu concret:

- O întreprindere socială poate implementa măsuri pentru reducerea amprentei de carbon, cum ar fi **investiții în tehnologie ecologică și creșterea utilizării surselor de energie regenerabilă**.
-

4. Managementul deșeurilor și reciclarea

Indicatori relevanți:

- **Cantitatea de deșeuri generate** per unitate de produs (kg de deșeuri per unitate de produs).
- **Procentul de deșeuri reciclate** din totalul deșeurilor generate.

- **Cantitatea de deșeuri periculoase** generate și gestionarea acestora conform normelor europene.
- **Procentul de material reciclabil utilizat în producție.**

 Exemplu concret:

- O întreprindere socială care produce haine poate colecta și recicla **materialele textile** neutilizate și poate asigura că **80% din deșeurile sale** sunt reciclate în procesul de producție.
-

5. Protecția biodiversității și ecosistemelor

 Indicatori relevanți:

- **Evaluarea impactului asupra biodiversității** (monitorizarea efectelor activităților asupra florei și faunei din jurul întreprinderii).
- **Proiecte și inițiative pentru protecția mediului și a biodiversității** (de exemplu, restaurarea habitatelor naturale, participarea în proiecte de protejare a speciilor pe cale de dispariție).
- **Respectarea normelor de protecție a biodiversității** stabilite de reglementările europene (de exemplu, Natura 2000).

 Exemplu concret:

- O întreprindere socială poate implementa **proiecte de restaurare a ecosistemelor** sau poate lua măsuri pentru a proteja zonele de biodiversitate importante din jurul fabricii sale.
-

6. Participarea la inițiative ecologice și educație ecologică

 Indicatori relevanți:

- **Numărul de programe educaționale** desfășurate pentru angajați și comunitate privind protecția mediului.
- **Parteneriate cu organizații ecologice** și implicarea în campanii de protecția mediului (ex. plantări de arbori, curățarea deșeurilor).
- **Investiții în tehnologii ecologice și inovative** pentru reducerea impactului asupra mediului.

 Exemplu concret:

- O întreprindere socială poate organiza **atelier ecologice** pentru tineri sau poate susține **campanii de plantare de copaci** în comunitatea locală.
-

7. Responsabilitate socială și transparență

 Indicatori relevanți:

- **Raportarea transparenței** privind impactul de mediu al întreprinderii (publicarea unui raport de sustenabilitate anual).

- **Implicarea în dezvoltarea comunității** prin proiecte care sprijină inițiativele de protecție a mediului.
- **Angajamente pentru reducerea impactului asupra mediului** (de exemplu, scopuri de reducere a emisiilor de GES și deșeuri).

 Exemplu concret:

- O întreprindere socială poate publica un **raport de sustenabilitate** anual în care detaliază măsurile luate pentru protecția mediului și progresul realizat.

9. Care sunt prevederile din legislația europeană de mediu (de exemplu, Directiva Cadru privind apa, Directiva privind emisiile industriale, legislația privind deșeurile) care trebuie respectate de întreprinderile sociale?

Întreprinderile sociale, ca orice alte entități economice care operează în Uniunea Europeană, trebuie să respecte reglementările de mediu prevăzute de legislația europeană. Aceste reglementări sunt menite să protejeze mediul, să prevină poluarea și să promoveze dezvoltarea durabilă. Iată câteva dintre cele mai relevante directive și reglementări de mediu pe care întreprinderile sociale trebuie să le respecte:

1. Directiva Cadru privind Apa (Directiva 2000/60/CE)

Obiectiv:

Directiva Cadru privind apa are ca scop protecția și îmbunătățirea calității resurselor de apă ale Uniunii Europene, precum și asigurarea unui management eficient al resurselor de apă. Ea stabilește un cadru pentru gestionarea sustenabilă a apei în UE și impune măsuri de prevenire a poluării apelor.

Obligații pentru întreprinderile sociale:

- Respectarea limitelor de emisii de substanțe poluante în apă (de exemplu, substanțe periculoase sau toxice).
- Implementarea unor tehnologii de tratare a apelor uzate și asigurarea că acestea nu poluează resursele de apă locale.
- Protejarea zonelor de protecție a apelor și a ecosistemelor acvatice, în conformitate cu reglementările locale sau regionale.

2. Directiva privind Emisiile Industrialelor (Directiva 2010/75/UE)

Obiectiv:

Directiva privind emisiile industriale reglementează emisiile de poluanți din instalațiile industriale pentru a preveni și controla poluarea atmosferică, a apei și a solului. Acesta este un cadru pentru prevenirea poluării provenite de la instalațiile industriale mari (inclusiv întreprinderile sociale care desfășoară activități industriale).

Obligații pentru întreprinderile sociale:

- Respectarea valorilor-limita pentru emisiile de poluanți (de exemplu, oxizi de azot, dioxid de sulf, particule fine).
 - Aplicarea celor mai bune tehnici disponibile (BAT – Best Available Techniques) pentru reducerea emisiilor și impactului asupra mediului.
 - Obținerea autorizațiilor de mediu corespunzătoare, care stabilesc condițiile pentru operarea instalațiilor, inclusiv limitele de emisii.
 - Monitorizarea și raportarea emisiilor de poluanți conform reglementărilor naționale și europene.
-

3. Directiva privind Deșeurile (Directiva 2008/98/CE)

Obiectiv:

Directiva privind deșeurile stabilește principiile și cerințele pentru gestionarea deșeurilor în Uniunea Europeană, promovând prevenirea, reducerea și reciclarea acestora, în vederea protecției mediului și sănătății publice.

Obligații pentru întreprinderile sociale:

- Implementarea unor sisteme de gestionare a deșeurilor care să respecte principiile **ierarhiei deșeurilor** (prevenirea, reutilizarea, reciclarea, valorificarea energetică și eliminarea).
 - Asigurarea că deșeurile sunt colectate, transportate și depozitate în condiții care nu dăunează mediului.
 - Promovarea reciclării și utilizării materialelor reciclate în procesele de producție, conform reglementărilor de reciclare a deșeurilor.
 - Gestionarea și eliminarea corespunzătoare a deșeurilor periculoase (de exemplu, baterii, produse chimice, echipamente electronice).
 - Îndeplinirea cerințelor de raportare și urmărire a gestionării deșeurilor.
-

4. Directiva privind Poluarea Aerului (Directiva 2008/50/CE)

Obiectiv:

Directiva privind calitatea aerului atmosferic are scopul de a proteja sănătatea umană și mediul prin stabilirea unor valori-limita pentru poluanții atmosferici și monitorizarea acestora.

Obligații pentru întreprinderile sociale:

- Respectarea valorilor-limita pentru poluanții atmosferici, cum ar fi **dioxidul de azot (NO₂)**, **particulele fine (PM10 și PM2.5)**, **dioxidul de sulf (SO₂)** și **ozonul (O₃)**.
 - Implementarea tehnologiilor de reducere a emisiilor de poluanți atmosferici, dacă este cazul (de exemplu, filtre de poluare pentru procesele de producție).
 - Monitorizarea emisiilor și raportarea acestora autorităților competente.
-

5. Regulamentul privind Substanțele Chimice (REACH - Regulamentul (CE) nr. 1907/2006)

Obiectiv:

REACH reglementează utilizarea substanțelor chimice în Uniunea Europeană, având ca scop protejarea sănătății umane și a mediului înconjurător printr-o mai bună gestionare a riscurilor legate de substanțele chimice.

Obligații pentru întreprinderile sociale:

- Evaluarea și înregistrarea substanțelor chimice utilizate sau produse pentru a preveni riscurile asupra sănătății umane și a mediului.
 - Furnizarea de informații privind utilizarea substanțelor chimice periculoase și asigurarea siguranței acestora în lanțul de aprovizionare.
 - Respectarea interdicțiilor și restricțiilor impuse asupra substanțelor chimice periculoase.
-

6. Directiva privind Protecția Naturii (Directiva 92/43/CEE - Habitatare) și Directiva privind Păsările (Directiva 2009/147/CE)

Obiectiv:

Aceste directive protejează habitatul natural al faunei și florei sălbatice, precum și speciile de păsări. Ele stabilesc rețele de protecție pentru zonele de interes ecologic, inclusiv rețeaua Natura 2000.

Obligații pentru întreprinderile sociale:

- Evitarea activităților care pot afecta negativ ecosistemele și speciile protejate din zonele Natura 2000 sau alte zone de protecție ecologică.
 - Evaluarea impactului activităților proprii asupra biodiversității și implementarea măsurilor de protecție a habitatelor și speciilor protejate.
-

7. Regulamentul privind Găurile din Stratului de Ozona (Regulamentul (CE) nr. 1005/2009)

Obiectiv:

Regulamentul reglementează utilizarea substanțelor care dăunează stratului de ozon, având în vedere protecția acestuia.

Obligații pentru întreprinderile sociale:

- Respectarea interdicțiilor și restricțiilor privind utilizarea substanțelor chimice care contribuie la distrugerea stratului de ozon.
 - Înlocuirea treptată a acestor substanțe cu alternative mai puțin dăunătoare pentru mediu.
-

10. Cum se poate măsura amprenta de carbon a unei întreprinderi sociale?

Măsurarea amprentei de carbon a unei întreprinderi sociale implică evaluarea totală a emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) generate de activitățile acesteia, atât direct cât și indirect. Aceasta

reprezintă o evaluare importantă pentru a înțelege impactul unei întreprinderi asupra schimbărilor climatice și pentru a implementa strategii de reducere a emisiilor. Există mai multe etape și metode prin care o întreprindere socială poate măsura această amprentă.

1. Definirea Granițelor de Măsurare

Pentru a calcula amprenta de carbon, este esențial să stabilim ce activități ale întreprinderii vor fi incluse în procesul de măsurare. De obicei, amprenta de carbon este măsurată pe baza a trei „scopuri” (sau „scope-uri”):

Scope 1 – Emisii directe:

Acestea sunt emisiile direct generate de activitățile întreprinderii, de exemplu:

- **Emisii provenite din arderea combustibililor** în instalații, vehicule, echipamente (de exemplu, consumul de benzină sau motorină pentru transportul produselor).
- **Procese de producție** care eliberează gaze cu efect de seră direct în atmosferă.

Scope 2 – Emisii indirecte din consumul de energie:

Acestea sunt emisiile generate de producția de energie electrică, căldură sau abur cumpărate de întreprindere. De exemplu:

- Emisiile generate de consumul de **energie electrică** achiziționată (din rețele electrice sau alte surse externe).

Scope 3 – Alte emisii indirecte:

Aceste emisii provin din activitățile întreprinderii care nu sunt direct controlate de aceasta, dar care sunt asociate cu lanțul său de aprovizionare și alte activități indirecte, cum ar fi:

- Emisiile generate de **transportul și distribuția produselor**.
- Emisii legate de **procesele de producție ale furnizorilor**.
- **Deșeurile** generate de întreprindere și transportul acestora.
- **Călătoriile de afaceri** ale angajaților.
- **Consum de produse** care generează emisii indirecte (de exemplu, achiziționarea de produse și servicii).

2. Colectarea Datelor Relevante

Pentru a măsura amprenta de carbon, întreprinderea trebuie să colecteze date exacte despre resursele consumate și activitățile care generează emisii. Exemple de date necesare includ:

- **Cantitatea de energie electrică și termică** utilizată.
- **Tipul și cantitatea de combustibili** (motorină, benzină, gaz) consumate de vehicule și echipamente.
- **Volumul de deșeuri** generate și modul în care sunt gestionate.
- **Distanțele parcurse de vehiculele de transport** sau de livrări.
- **Numărul de călătorii de afaceri** și tipul de transport utilizat (aerian, feroviar, rutier).

3. Calculul Emisiilor de CO₂ Echivalente

Odată ce datele au fost colectate, trebuie aplicate **factori de conversie** pentru a transforma consumul de resurse în emisii de gaze cu efect de seră. Acești factori sunt specifici fiecărei surse de emisii (de exemplu, factori diferiți pentru consumul de energie electrică sau pentru combustibilii fosili).

Formula generală pentru calculul emisiilor de CO₂ echivalente (CO₂e) este:

$$\text{Emisii de CO}_2\text{e} = \text{Cantitatea de resursă consumată} \times \text{Factorul de emisie}$$

De exemplu:

- **Energia electrică:** Dacă o întreprindere consumă 10.000 kWh de electricitate, iar factorul de emisie pentru energia electrică este 0,3 kg CO₂e/kWh, atunci emisiile de CO₂e vor fi:
 $10.000 \text{ kWh} \times 0,3 \text{ kg CO}_2\text{e/kWh} = 3.000 \text{ kg CO}_2\text{e}$
- **Combustibil pentru vehicule:** Dacă o întreprindere utilizează 1.000 litri de motorină, iar factorul de emisie pentru motorină este de 2,68 kg CO₂e/litru, emisiile vor fi:
 $1.000 \text{ litri} \times 2,68 \text{ kg CO}_2\text{e/litru} = 2.680 \text{ kg CO}_2\text{e}$

4. Calculul Amprentei de Carbon Totale

După ce au fost calculate emisiile pentru fiecare categorie de activități (Scope 1, Scope 2, Scope 3), aceste valori se vor aduna pentru a obține **amprenta totală de carbon** a întreprinderii sociale.

$$\text{Amprenta totală de carbon} = \text{Emisii Scope 1} + \text{Emisii Scope 2} + \text{Emisii Scope 3}$$

5. Utilizarea Software-urilor și Instrumentelor de Măsurare

Există numeroase instrumente și platforme software care ajută întreprinderile să calculeze amprenta de carbon. Unele dintre cele mai populare sunt:

- **Greenhouse Gas Protocol (GHG Protocol):** Este un standard internațional pentru calculul și raportarea emisiilor de GES.
- **Carbon Trust:** Oferă instrumente și resurse pentru a calcula amprenta de carbon.
- **Carbon Footprint Calculator:** Diverse instrumente online pentru calculul amprentei de carbon, utile pentru organizații mici și mijlocii.

6. Raportarea și Reducerea Emisiilor

Odată ce amprenta de carbon este calculată, întreprinderea socială poate lua măsuri pentru a reduce aceste emisii:

- **Optimizarea consumului de energie** prin investiții în tehnologii mai eficiente energetic sau surse de energie regenerabilă.
- **Reducerea consumului de combustibili fosili** prin utilizarea vehiculelor electrice sau a transportului public.

- **Reciclarea materialelor** și reducerea deșeurilor.
- **Implementarea de soluții pentru economisirea apei** și reducerea emisiilor din procesele de producție.

7. Monitorizarea Progresului

Este important ca întreprinderea să monitorizeze periodic amprenta de carbon și să actualizeze calculele pe baza modificărilor activităților sale. Acest lucru poate fi realizat anual sau ori de câte ori se modifică procesele cheie care influențează emisiile.

11. In ce fel se poate evalua respectarea de catre o intreprindere sociala, a normelor de protecție a biodiversității stabilite de reglementările europene?

Evaluarea respectării normelor de protecție a biodiversității de către o întreprindere socială implică un proces sistematic de analiză a impactului acesteia asupra mediului înconjurător și al ecosistemelor. Reglementările europene privind protecția biodiversității sunt clare, iar întreprinderile trebuie să se conformeze acestora pentru a minimiza efectele negative asupra mediului și pentru a promova dezvoltarea durabilă. În acest context, evaluarea respectării normelor de protecție a biodiversității poate include următoarele etape și măsuri:

1. Identificarea Reglementărilor Relevante

În primul rând, întreprinderea trebuie să fie conștientă de reglementările europene aplicabile privind protecția biodiversității, cum ar fi:

- **Directiva Habitate (Directiva 92/43/CEE)**, care protejează habitatele naturale și speciile sălbatice.
- **Directiva Păsărilor (Directiva 2009/147/CE)**, care protejează anumite specii de păsări.
- **Regulamentele privind rețelele Natura 2000**, care constituie o rețea europeană de zone protejate pentru conservarea biodiversității.
- **Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030**, care stabilește obiective clare pentru protecția și restaurarea biodiversității în Europa.

2. Evaluarea Impactului asupra Biodiversității

Pentru a evalua respectarea reglementărilor, este necesar să se efectueze o **Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM)** și o **Evaluare a Impactului asupra Biodiversității**. Aceste evaluări analizează efectele potențiale ale activităților întreprinderii asupra ecosistemelor locale și a speciilor de faună și floră protejate. Aceste evaluări includ:

- **Identificarea zonelor de importanță ecologică**, cum ar fi zonele Natura 2000 sau alte arii protejate.
- **Analiza posibilelor efecte directe și indirecte** asupra habitatelor și speciilor protejate.
- **Verificarea efectelor asupra diversității genetice** a speciilor și asupra integrității ecosistemelor.

- **Evaluarea riscurilor de poluare** (de exemplu, poluarea apei sau a solului) care ar putea afecta negativ biodiversitatea.

3. Implementarea Planurilor de Management Ecologic

După evaluarea impactului, întreprinderea socială poate trebui să implementeze planuri de gestionare a biodiversității pentru a minimiza riscurile și a proteja ecosistemele. Aceste planuri pot include:

- **Măsuri de protecție a habitatelor naturale**, cum ar fi restricționarea accesului în zone sensibile sau crearea de coridoare ecologice.
- **Promovarea restaurării habitatelor distruse** sau degradate, de exemplu, prin proiecte de reabilitare a solurilor sau replantarea vegetației native.
- **Reducerea utilizării pesticidelor și a altor substanțe chimice periculoase** care pot afecta biodiversitatea.
- **Implementarea de practici sustenabile de utilizare a resurselor naturale**, inclusiv agricultură ecologică, gestionarea sustenabilă a pădurilor și protejarea resurselor de apă.
- **Crearea de zone verzi sau de refugiu pentru specii protejate**, pentru a asigura un mediu sigur și stabil pentru fauna locală.

4. Monitorizarea Continuă a Impactului

Pentru a evalua în mod continuu respectarea reglementărilor, întreprinderea trebuie să implementeze un sistem de monitorizare a biodiversității. Acesta poate include:

- **Monitorizarea habitatelor** pentru a observa modificările în vegetație și fauna locală.
- **Evaluarea continuă a stării speciilor protejate**, prin observații periodice și studii de teren.
- **Raportarea anuală** a impactului asupra biodiversității, conform cerințelor legale sau reglementărilor specifice.

În plus, întreprinderea poate utiliza tehnologia pentru a colecta date ecologice, de exemplu, prin utilizarea de **sisteme GIS** (Geographic Information Systems) pentru a analiza distribuția habitatelor și speciilor sau pentru a evalua schimbările de peisaj.

5. Includerea Într-un Sistem de Management Ecologic (ISO 14001)

Întreprinderile sociale pot adopta un **sistem de management ecologic**, cum ar fi **ISO 14001** (standard internațional pentru managementul mediului), care include măsuri de protecție a biodiversității și promovarea sustenabilității. Acesta poate ajuta la:

- Identificarea și evaluarea riscurilor pentru biodiversitate.
- Setarea de obiective și ținte pentru protejarea mediului.
- Implementarea unor politici și practici eficiente pentru conservarea biodiversității.
- Implicarea angajaților în inițiativele de protejare a biodiversității și formarea acestora pentru a sprijini aceste obiective.

6. Consultarea Publică și Colaborarea cu Autoritățile de Mediu

Pentru a respecta normele de protecție a biodiversității și a asigura transparența, întreprinderea socială poate organiza **consultări publice** și colabora cu autoritățile competente în domeniul protecției mediului și biodiversității. Acest lucru poate include:

- **Consultări cu organizațiile de mediu** și comunitățile locale care ar putea fi afectate de activitățile întreprinderii.
- **Colaborarea cu autoritățile de mediu** pentru a obține permise și licențe de operare, care să includă condiții legate de protecția biodiversității.
- **Implementarea de măsuri de compensare ecologică**, în cazul în care activitățile întreprinderii afectează negativ ecosistemele sau specii protejate.

7. Raportarea și Certificarea Conformității cu Reglementările

Întreprinderea socială poate alege să obțină certificări sau să participe la inițiative europene pentru a demonstra conformitatea cu reglementările de protecția biodiversității, cum ar fi:

- **Certificarea Natura 2000** pentru întreprinderile care operează în apropierea sau în interiorul zonelor protejate.
- **Participarea la scheme de ecocertificare**, cum ar fi **ecocertificarea pentru produse ecologice**, care asigură că întreprinderea respectă standardele de protecție a mediului și biodiversității.

12. Care sunt cele mai eficiente tehnologii ecologice și inovative pentru reducerea impactului unei întreprinderi sociale asupra mediului?

Pentru a reduce impactul asupra mediului, o **întreprindere socială** poate implementa tehnologii ecologice și inovative care nu doar protejează mediul, dar pot contribui și la creșterea eficienței operaționale și la îmbunătățirea sustenabilității pe termen lung. Iată câteva dintre cele mai eficiente și inovative tehnologii ecologice pe care o întreprindere socială le poate implementa pentru a reduce impactul asupra mediului:

1. Energie regenerabilă

Implementarea surselor de energie regenerabilă este una dintre cele mai eficiente metode de a reduce amprenta de carbon a unei întreprinderi sociale. Printre cele mai populare surse se numără:

- **Panouri solare:** Instalațiile fotovoltaice pot fi folosite pentru a produce energie electrică din soare. Este o tehnologie relativ accesibilă, cu costuri de instalare care au scăzut semnificativ în ultimii ani.
- **Turbine eoliene:** În zonele cu un potențial eolian ridicat, instalarea turbinelor eoliene poate contribui semnificativ la producerea de energie curată.
- **Biomasă:** Utilizarea deșeurilor organice pentru a produce energie termică sau electrică reduce dependența de combustibilii fosili și ajută la gestionarea eficientă a deșeurilor.
- **Geotermie:** În zonele unde există resurse geotermale, această tehnologie poate fi folosită pentru a produce energie termică sau electrică.

2. Tehnologii de eficiență energetică

Reducerea consumului de energie este esențială pentru minimizarea impactului asupra mediului. Tehnologiile de eficiență energetică ajută întreprinderile să utilizeze mai puțină energie pentru aceleași rezultate. Exemple includ:

- **Iluminat LED:** Iluminatul cu LED-uri este mult mai eficient decât becurile tradiționale, consumând mult mai puțină energie și având o durată de viață mai mare.
- **Sisteme de gestionare a energiei:** Software-ul de gestionare a energiei poate monitoriza și controla consumul de energie al întreprinderii, optimizând utilizarea și reducând risipa.
- **Izolație termică:** Izolarea clădirilor pentru a minimiza pierderile de căldură în sezonul rece și răcirea în sezonul cald poate reduce semnificativ consumul de energie.
- **Sisteme de încălzire și răcire eficiente:** Utilizarea pompelor de căldură sau a sistemelor de climatizare de înaltă eficiență energetică poate reduce semnificativ consumul de energie.

3. Tehnologii pentru gestionarea deșeurilor

Gestionarea eficientă a deșeurilor poate ajuta la reducerea impactului asupra mediului prin reciclare și reducerea cantităților de deșeuri trimise la gropile de gunoi:

- **Reciclarea avansată:** Utilizarea unor tehnologii inovative pentru sortarea și reciclarea materialelor (precum plastic, metal, hârtie) poate reduce cantitatea de deșeuri și resursele extrase din natură.
- **Compostare:** Deșeurile organice pot fi transformate în compost, care poate fi utilizat pentru fertilizarea solului, în loc să ajungă în depozitele de deșeuri.
- **Tehnologii de valorificare energetică a deșeurilor:** Proiectele de incinerare controlată a deșeurilor pentru generarea de energie pot transforma deșeurile într-o sursă de energie.

4. Mobilitate sustenabilă

Reducerea emisiilor provenite din transport este esențială pentru protejarea mediului.

Întreprinderile sociale pot adopta tehnologii de mobilitate sustenabilă pentru a reduce amprenta de carbon:

- **Vehicule electrice:** Întreprinderile pot înlocui vehiculele cu motoare cu combustie internă cu vehicule electrice, care nu produc emisii directe de CO₂.
- **Car-sharing și transport în comun:** Promovarea transportului comun sau a partajării mașinilor pentru angajați poate reduce numărul de vehicule pe drumuri, ceea ce reduce atât emisiile, cât și consumul de energie.
- **Biciclete electrice și stații de încărcare:** Încurajarea utilizării bicicletelor electrice și instalarea de stații de încărcare pentru vehicule electrice poate contribui la reducerea emisiilor de carbon.

5. Tehnologii de purificare a apei

Reducerea impactului asupra resurselor de apă poate fi realizată prin implementarea unor tehnologii inovative de purificare și reciclare a apei:

- **Sisteme de tratare a apei cu energie solară:** Aceste sisteme folosesc energia solară pentru a purifica apa, ceea ce reduce dependența de rețelele tradiționale de apă.
- **Reutilizarea apei:** Întreprinderile pot instala sisteme pentru captarea și reutilizarea apei din ploii pentru irigație, curățenie sau alte scopuri non-potabile.
- **Desalinizarea apei:** În zonele unde apa dulce este limitată, desalinizarea apei de mare poate asigura un flux constant de apă potabilă, reducând presiunea asupra surselor de apă dulce.

6. Tehnologii de gestionare a emisiilor de CO₂

Pentru a reduce amprenta de carbon, întreprinderile sociale pot implementa tehnologii care captează și stochează emisiile de CO₂ sau le transformă într-o resursă utilă:

- **Captarea și stocarea carbonului (CCS):** Aceasta este o tehnologie care captează CO₂ din sursele de emisii industriale și îl depozitează în subteran, prevenind astfel eliberarea acestuia în atmosferă.
- **Tehnologia „carbon to value”:** Unele tehnologii inovative permit transformarea CO₂ capturat în produse utile, cum ar fi combustibili sintetici sau materiale de construcție.

7. Agricultură și silvicultură durabilă

Pentru întreprinderile sociale care activează în domeniul agricol sau forestier, tehnologiile durabile pot contribui la protejarea mediului:

- **Agricultura de precizie:** Utilizarea senzorilor și a software-ului pentru a monitoriza în timp real condițiile solului și ale plantelor poate reduce utilizarea pesticidelor, a apei și a altor resurse.
- **Agroforesteria:** Integrarea copacilor și plantelor perene în sistemele agricole poate ajuta la conservarea solului, la creșterea biodiversității și la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.
- **Tehnologii de conservare a solului:** Implementarea unor tehnici de cultivare care protejează solul, reduc eroziunea și îmbunătățesc calitatea acestuia.

8. Tehnologii de economisire a resurselor

Măsurile de economisire a resurselor sunt esențiale pentru a reduce impactul asupra mediului. Exemple includ:

- **Reciclarea apei:** Sistemele de reciclare a apei pot reduce consumul de apă potabilă și pot contribui la reducerea cantității de apă uzată.
- **Producție sustenabilă:** Implementarea unor procese de producție mai eficiente și mai puțin poluante poate reduce consumul de energie și resurse naturale.

13. Ce cuprinde grila de verificare a accesibilității din ghidul Reflectarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități în pregătirea și implementarea programelor și proiectelor cu finanțare nerambursabilă alocate României în perioada 2021-2027?

Grila de verificare a accesibilității din **Ghidul privind Reflectarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități** în pregătirea și implementarea programelor și proiectelor cu finanțare

nerambursabilă alocate României pentru perioada 2021-2027 are rolul de a evalua conformitatea proiectelor și programelor cu normele internaționale referitoare la **drepturile persoanelor cu dizabilități** și la **accesibilitatea acestora** la oportunități și resurse. Ghidul este structurat pentru a asigura integrarea principiilor de **inclusivitate și accesibilitate** în activitățile finanțate prin fonduri europene, în conformitate cu prevederile Convenției ONU.

Iată ce cuprinde, în general, o astfel de **grilă de verificare a accesibilității**:

1. Accesibilitatea fizică a infrastructurii

- **Accesul la clădiri și spații publice:** Verificarea faptului că toate locațiile unde se derulează activitățile proiectului sunt accesibile persoanelor cu dizabilități (ex. rampe pentru persoane cu mobilitate redusă, uși largi, lifturi accesibile).
- **Toalete accesibile:** Asigurarea existenței toaletelor accesibile persoanelor cu dizabilități fizice, conform standardelor de accesibilitate.
- **Marcaje și semnalizare:** Utilizarea unor semne și simboluri care sunt ușor de înțeles și vizibile pentru persoanele cu dizabilități vizuale (de exemplu, semnalizare în Braille sau semne vizibile cu contrast mare).

2. Accesibilitatea digitală

- **Website-uri și platforme online:** Verificarea dacă site-urile web și platformele digitale ale proiectului sunt conforme cu standardele de **accesibilitate web** (ex. WCAG - Web Content Accessibility Guidelines), pentru a asigura accesul persoanelor cu dizabilități vizuale sau auditive.
- **Acces la informații online:** Asigurarea că informațiile despre proiecte sunt disponibile în formate accesibile, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități de învățare sau cognitive (de exemplu, texte ușor de citit, subtitrări pentru materiale video).

3. Accesibilitatea la informații și servicii

- **Comunicare accesibilă:** Asigurarea că toate informațiile legate de proiecte (broșuri, anunțuri, sesiuni de informare) sunt disponibile în formate accesibile (de exemplu, în format Braille, înregistrări audio, video cu subtitrări sau interpretariat în limbajul semnelor).
- **Asistență personalizată:** Oferirea de asistență personalizată pentru persoanele cu dizabilități în procesul de aplicare sau în accesarea serviciilor oferite prin proiect.

4. Formarea personalului

- **Training pentru angajați:** Verificarea dacă personalul implicat în implementarea proiectului este instruit în privința nevoilor persoanelor cu dizabilități și a modului de a oferi asistență adecvată. Acest training trebuie să includă, printre altele, cunoștințe despre utilizarea tehnologiilor de asistare și despre comportamentele corecte pentru a susține autonomia persoanelor cu dizabilități.
- **Cunoașterea drepturilor persoanelor cu dizabilități:** Verificarea că toți cei implicați în implementarea proiectului sunt informați și respectă drepturile fundamentale ale persoanelor cu dizabilități, conform Convenției ONU.

5. Măsuri pentru participarea activă a persoanelor cu dizabilități

- **Implicare în luarea deciziilor:** Asigurarea că persoanele cu dizabilități sunt implicate activ în toate etapele proiectului – de la planificare și implementare până la evaluare. Participarea poate include consultări, sondaje și grupuri de discuții cu persoanele cu dizabilități pentru a le asculta nevoile și sugestiile.
- **Promovarea diversității:** Verificarea că proiectul promovează includerea diversității, asigurându-se că persoane cu diferite tipuri de dizabilități au acces egal la toate activitățile și resursele proiectului.

6. Accesibilitatea transportului și mobilității

- **Transport accesibil:** Evaluarea dacă sunt puse la dispoziție mijloace de transport accesibile pentru persoanele cu dizabilități care trebuie să participe la activitățile proiectului (ex. autobuze, microbuze sau transport privat cu rampă).
- **Îmbunătățirea accesibilității rutiere:** Asigurarea că traseele de transport către locațiile proiectului sunt accesibile, inclusiv prin eliminarea barierelor fizice (ex. trotuare, treceri de pietoni adaptate).

7. Promovarea accesului la educație și formare

- **Programe educaționale și de formare accesibile:** Verificarea că programele educaționale sau de formare puse la dispoziție prin proiect sunt accesibile persoanelor cu dizabilități. De exemplu, cursuri oferite în formate alternative (audio, Braille, etc.), profesori sau formatori instruiți să lucreze cu persoanele cu dizabilități, platforme de învățare online accesibile.

8. Evaluarea continuă a accesibilității

- **Monitorizarea accesibilității:** Implementarea unui sistem de evaluare continuă a accesibilității activităților proiectului, care să includă feedback de la persoanele cu dizabilități și să adreseze orice problemă legată de accesibilitate pe parcursul implementării.
- **Raportarea accesibilității:** Proiectele trebuie să raporteze periodic progresul privind accesibilitatea și să implementeze măsuri corective atunci când sunt identificate deficiențe.

9. Accesibilitate economică și financiară

- **Sprijin financiar:** Asigurarea că persoanele cu dizabilități au acces la fonduri și sprijin financiar pentru a participa la activitățile proiectului, în mod egal cu ceilalți participanți.
- **Reducerea barierelor economice:** Evaluarea măsurilor de eliminare a barierelor economice (ex. costuri reduse sau subvenționate pentru persoanele cu dizabilități, posibilitatea de a accesa burse sau ajutoare financiare).

10. Respectarea principiilor fundamentale ale Convenției ONU

- **Respectarea drepturilor fundamentale:** Asigurarea că toate activitățile și măsurile implementate în cadrul proiectului sunt în concordanță cu principiile de **egalitate, non-discriminare**, și **respectarea demnității umane** ale persoanelor cu dizabilități, așa cum sunt stabilite în **Convenția ONU**.
 - **Promovarea autonomiei:** Verificarea măsurilor care încurajează independența și autonomia persoanelor cu dizabilități în toate domeniile de viață (ex. locuințe, muncă, educație).
-